

En lille guide til

Bibelhistorier med huller

af Ingrid Ank, forlagsredaktør RPF - Religionspædagogisk Forlag

Mal-selv-bog om påsken

Mal-selv-bog om lignelser

Målgruppe: Indskoling og mellemtrin

Vejledning

Det er en forudsætning, når der arbejdes med Mal-selv-bøgerne i serien *Bibelhistorier med huller*, at der først er foregået et forarbejde med fortællingerne. Megen traditionel kristendomsundervisning er foregået på den måde, at underviseren læser/fortæller bibelhistorier, mens eleverne tegner til. Dette er *ikke* tanken her. Arbejdet skal derimod foregå i to faser:

Fase 1: Arbejde med fortællingerne (evt. med én fortælling af gangen).

Dette kan foregå på mange måder: Underviseren kan læse fortællingerne højt (fra Bibelen eller fra en genfortælling), underviseren kan genfortælle mundtligt (vær opmærksom på, at dette kræver grundig forberedelse – til gengæld giver det fortællingerne helt nyt liv, og eleverne vil elske det), eleverne kan læse selv (fx i læse-let udgaver), eleverne kan genfortælle for hinanden (efter at have fået fortællingerne læst højt), eleverne kan lytte til og efterfølgende dramatisere fortællingerne, etc.

Ved temaet *lignelser* skal der desuden arbejdes med lignelsen som genre: Hvad er en lignelse? Hvorfor taler Jesus mon i lignelser? Hvad handler lignelserne om?

Ved temaet *påske* kan man evt. også tale om påsken som højtid (både som jødisk og kristen højtid), og man kan arbejde med påskefortællingens forløb som en bevægelse fra palmesøndag til påskemorgen. Mal-selv-bogens fortællinger er alle hentet fra Matthæusevangeliet, men arbejdet med fortællingerne kunne også blive anledningen til at præsentere alle fire evangelister og gøre opmærksom på, at der altså findes fire varianter af samme historie.

Fase 2: Billedarbejde.

Mal-selv-bøgerne giver på hver side et anslag i form af et udsnit af et billede. Men hvilken historie sætter anslaget i gang? Og hvordan kan historien fortolkes gennem arbejdet med billedet?

Eks.:

- *Hvorfor har soldaten munden åben? Og hvad udtrykker mon hans øjne? Hvad ser han?*
(Billede 6 i Mal-selv-bog om påsken)
- *Hvem sidder mon rundt om det dækkede bord i Lignelsen om det store festmåltid – og hvem er ikke med?*
(Billede 6 i Mal-selv-bog om lignelser)
- *Hvor befinder vi os i historien i Lignelsen om den fortabte søn – i det fremmede eller hjemme eller måske på rejsen fra det ene sted til det andet? Og er storebroderen der også – eller hvor er han?* (Billede 7 i Mal-selv-bog om lignelser)

Lidt om Bibelens mange huller

I Bibelen findes der lige så mange huller som historier – mindst! Og det på to måder:

Logiske huller

Der er de logiske huller, som ved en nærmere undersøgelse af teksterne viser sig at være rigt repræsenteret:

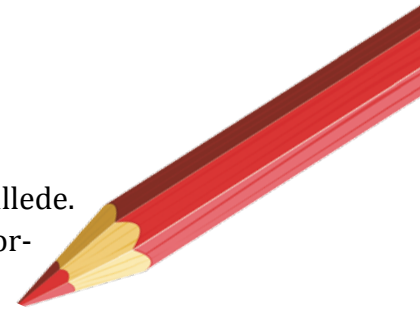
Eks.:

- *Hvor fik Kain sig en kone fra, når nu hans far og mor var de første mennesker i verden?* (Fortællingen om Kain og Abel, Første Mosebog kapitel 4)
- *Hvordan kunne egypternes dyr blive slået ihjel af hagl (syvende plage), når de allerede var døde af kvæggpest (femte plage)?* (Fortællingen om Faraos og de ti plager, Anden Mosebog kapitel 5-11)

Nogle steder kan man inde i fortællingerne finde forsøg på at rette op på de logiske huller:

Eks.:

- *Ved den syvende plage gøres der opmærksom på, at det kun var hør og byg, der blev ramt af haglene, fordi hvede og spelt først modnes senere. Og det er jo heldigt, for ellers havde det været spild af kræfter at sende græshopperne (den ottende plage), for der havde ikke været noget for dem at ødelægge... (Anden Mosebog kapitel 9 vers 31-32)*

Det er dog påfaldende få steder. Især taget i betragtning af, at Bibelen er blevet til under en lang redigeringsproces, hvor teksterne ofte er blevet ændret undervejs. Og man kan næppe antage, at de logiske huller har overlevet, fordi datidens menneske ikke opdagede dem. Snarere har de logiske huller måske fået lov at stå, fordi det ikke er heri, fortællingernes pointer gemmer sig. Det virker nærmest komisk at give sig til at hitte på en forklaring på, at Kain kunne få en kone. For selvfølgelig skulle han have en kone. Moderne skoleelever bekymrer sig i øvrigt ofte heller ikke om hullerne, men træder med ind i fortællingen på fortællingens præmisser. Fortællinger er jo ikke logiske – heller ikke de bibelske. Deres ærinde er et helt andet end at udfolde en logik.

Poetiske huller

Så er der alle de andre huller. Huller som er fortællingernes præmisser, fordi det på en måde er i hullerne, at alting sker. Det er de huller Ben Ammar, en jødisk-andalusisk digter fra det 11. århundrede, skriver om i sit digt, *At læse*:

*Mine øjne befrier, hvad papiret holder fanget:
det hvide det hvide, det sorte det sorte.*

Altså: Det sorte i øjnene læser det sorte på papiret, det hvide læser det hvide, for al læsning er et møde mellem tekst og læser. Betydningen opstår i mødet. Eller som man mere traditionelt formulerer det, at læse er også at kunne læse mellem linjerne.

Og navnlig det bibelske sprog er ofte ekstremt kondenseret; der er rigtig meget, der *ikke* står, og som det hvide i øjnene må befri. Men derfor er fortolkningen jo også afhængig af øjnene, der ser (eller ørerne der lytter). Fortællingernes betydning ligger ikke fast, den bliver til i mødet med læserens fantasi.

I elevernes arbejde med Mal-selv-bøgerne er der derfor heller ikke intentionen, at de skal reproducere en historie på papiret. Arbejdet med historierne og deres huller er et arbejde for fortolkningen – for fantasien.

